

مروری بر الگوهای جهانی مدیریت بحران

سید محمد هادی حسینی جمال آبادی^۱، سعید گیوه چی^۲، الهام زمانی^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت سوانح طبیعی دانشگاه تهران

۲- استادیار دانشکده محیط زیست دانشگاه تهران

Hadi_hoseini@ut.ac.ir

خلاصه

ایران به دلیل موقعیت جغرافیایی و ویژگی‌های خاص جمعیتی در معرض بحران‌ها و حوادث بسیاری قرار دارد. بدیهی است آگاهی و شناخت از بحران، انواع آن و راه‌های رویارویی با آن به ایجاد جامعه‌ی ایمن کمک خواهد کرد و برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌های پیشگیرانه با دید روشن‌تری اتخاذ خواهد شد. الگوهای مختلفی برای مدیریت شرایط بحرانی در جهان طراحی و ارائه شده است. در این مقاله سعی شده است پس از مرور تعاریف بحران به بررسی الگوهای موجود در رابطه با مدیریت بحران در سطوح مختلف پرداخته و در نهایت الگوی جامع مدیریت بحران معرفی شود.

کلمات کلیدی: مدیریت بحران، الگوی جامع مدیریت بحران، شرایط اضطرار

۱. مقدمه

در عصر جدید بحران‌ها واقعیتهای جدا ناپذیری از ماهیت درونی جوامع شده‌اند. مدیریت بحران برای مواجهه با موقعیتهای غافلگیر کننده بیش از هر چیز نیازمند تجربه، آمادگی، مهارت و سرعت عمل است. با توسعه‌ی مناسب دانش مدیریت بحران شاهد تسریع در تصمیم‌گیری‌ها در زمان بحران خواهیم بود که با توجه به ماهیت بحران موثرترین فعالیت پیش از بروز بحران خواهد بود، چرا که اتخاذ تصمیماتی که به کاهش زمان تصمیم‌گیری و عملکرد در زمان وقوع بحران کمک نماید از ابعاد پیامدهای منفی بحران خواهد کاست. در ادامه به برخی تعاریف جامع بحران پرداخته شده است.

۲. بحران

برای واژه‌ی بحران تعاریف متعددی وجود دارد. در اینجا برخی از جامع‌ترین و پر کاربردترین آنها را مرور می‌کنیم:

۱- ((لاری اسمیت)) رئیس مؤسسه بحران، واژه بحران را به این صورت تعریف می‌کند: یک اغتشاش عمده در سازمان که دارای پوشش خبری گسترده‌ای شده و کنجکاوی مردم درباره این موضوع بر فعالیتهای عادی سازمان اثر می‌گذارد و می‌تواند اثر سیاسی، قانونی، مالی و دولتی بر سازمان بگذارد.